

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 15 lei pe an.

A P A R E:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

ȘCOALELE PENTRU POPOR.

Bismarck, marele diplomat și ministru al Germaniei, în războiul cu Franța a reușit cerând dela guvern și Maiestate 3 lucruri: școală, școală și școală.

Astăzi un popor fără școală este pierdut față cu alt popor cu școală. La toate popoarele însă, dar mai ales la cele creștine, biserica a fost mama care a sădit în inima poporului trebuința neapărată de a se lumina prin școală, prin învățatură, tot omul ce să naște în lume. Apostolii Dlui au fost investiți cu putere de sus de a răspândi lumina și cunoștința de Dzeu fiecărui om în limba sa. Atunci deci a fost aflată cheia prin care poți deschide și intra la sufletul fiecărui om spre al scoate dela întunec la lumină, dela moarte la viață, de a-l cultiva și civiliza. Bisericile creștine în decursul vremilor în acest înțeles au lucrat până astăzi și fiecare după puterea sa, în timpurile din urmă pe lângă biserică și-a mai deschis și câte-o școlică pentru copii.

F O I Ț Ă

© plimbare folositoare.

—*—

(Urmarre și fine.)

Dorința lui Teodor fu împlinită: ei să duseră în grădină. Cătreerând toate aleile, lui Teodor nu-i venia să creadă ochilor că aceasta ar fi tot cea grădină minunată, în care altădată toate îl îndemnau la bucurie. Cum s'au schimbat toate! Se părea că toți arborii lăcrămau și plâneau o mare pierdere. Intristarea cuprinsese inima tânărului și el se plimbă dus pe gânduri.

—Așa-i că-i trist și chiar dureros— zise atunci tatăl său— când vezi lăsat în părăsire și neîngrijire aceea ce a costat atâtea ani de muncă și osteneală?

Școala pentru popor nici nu are alt înțeles de a mai fi, dacă nu se învață în ea în limba poporului, căci organul sigur de a intra în sufletul lui spre al lumina este limba maternă ce o vorbește.

Cu ocaziunea examenelor, despre cari am scris în numărul trecut al acestei reviste — am primit impresiunea că și în limba poporului vorbind poate face și răspândi lumina adevărată numai acel învățător care el însuși e *luminat*, are vocațiune și voință tare de a lumina pe cel neînvățat, cu abnegațiunea de sine și cu dor de progres adevărat, nu numai cu dresură și spoială.

De aci urmează că pentru popor nu numai aceea școală e bună care învățându-l și limba lui e totodată condusă de un învățător calificat și harnic. Chemarea bisericilor din diferitele comune și datorința poporului este ca școlile lor să le susție cu ori ce jertfe materiale și să nu le lase de sub conducerea lor cu nici un preț, căci lăsându-le din mâna lor însemnează a stinge, lumina sufletului și a rămânea în întunecul, ce era înaintea de venirea mântuirii.

—Îți spun drept, taticule,— răspunse oftând Teodor, »că niciodată n'ăși fi vrut să văd în așa stare de plâns această grădină, care altă dată era atât de frumoasă și încântătoare!«

—Acum închipuește-ți, iubitul meu, urmă cu duioșie tatăl, »câtă durere și amărăciune simt părinții, când neobosita și îndelungată îngrijire, dată de ei copiilor, să arată la urma urmelor zadarnică; când copii lor, făcându-se mari, încep să se poarte rău și ajung niște netrebnici și niște ticăloși! Pe noi ne-a ferit Dumnezeu de această mare nenorocire și ne-a răsplătit cu mână largă îngrijirea și creșterea ce ți-am dat-o ție: tu nu ne-ai amărit în așteptările noastre. Dar, iubitul meu, tu abia acum îți începi viața ta; până acum tu nu ai făcut alta, decât numai te-ai pregătit pentru ea. Privind la aceasta grădină, care altă dată te încânta, iar acum, când

Cu biserica și cu școala de altfel să nu creadă nimenia că să poate face vre-o speculă și că aceste două mărgăritare populare pot servi și altor scopuri streine de Dzeu și de lumină, căci *amar se înșală*, aceasta însă trebuie să o știe mai bine organele administrative ale școlilor noastre, apoi fie care preot, fiecare învățător și mai ales trebuie să o știe poporul carele contribuie la susținerea școlii și știind, credință tare să aibă că mântuirea de întunec poate să o aducă repede numai o școală cu învățători harnici și morali, învățați deplin și inzeștrați cu frica Dlui.

În vâlmașala de al... pare că îngrijorează sufletul susținătorilor acestor șoale pentru soarta lor viitoare, să nu turbure liniștea și tăria cu care lea susținut până azi, ci săi îmbărbăteze mai ales și mai mult de a jertfi cu dragoste ori ce sar recere pentru susținerea lor, căci: „Cine n'are carte, n'are parte“. „Omului cu învățatură îi curge miere din gură“.

Și poporul fără școală; este un popor fără viață; fără viitor.

este părăsită și neîngrijită, fără să vrei te pune pe gânduri și-ți umple sufletul de cugete triste, învață din aceasta cea lecție folositoare că omul, care vrea să ducă o viață virtuoasă și curată, niciodată nu trebuie să se dea lenevirei și acelei vătămătoare încredere în sine, care îi șoptește, că el ar fi deja pe deplin întărit pe calea virtuții și că nimic nu l'ar mai putea abate dele ea, ci din potrivă neconținut trebuie să-și ia sama, neconținut trebuie să-și măsoare toate cugetele și faptele sale și să le îndrepteze după învățătura Mântuitorului. Altmintrelea până și cel mai bun și cel mai bine crescut tânăr poate pe neștiință să se abată din calea adevărului și să rătăcească pe la răspântiile viciilor și a patimilor și să piardă tot ce avea bun în sine. Adu-ți aminte cine a fost Solomon în tinerețea sa! Cât de credincios și de înțelept s'a arătat el în tinerețea sa și în cei dintâi;

COMERCIU.

Mulți dintre bieții de noi sunt de convingere, că negoțul joacă rol neînsemnat față de celelalte ramuri de producție, adică față de agricultură și față de industrie. Dinpotrivă. Națiunile cele mai înaintate în cultură recunosc productivitatea și însemnătatea comerțului socotindu-l drept unul din cele mai puternice mijloace pentru ridicarea stărei materiale.

1. Sub comerț înțelegem ocupațiunea, care are de țintă aducerea bunurilor economice dela producători la consumatori. Cu alte cuvinte, când îmi trebuie o chilă de sare, nu voi merge la Uioara sau la Ocna Deșului, fiindcă m'ar costa mult de tot. Ci mă duc la băcanul din colțul stradei, unde stau și o cumpăr cu câțva bani. Băcanul însă e negustor, adică comerciant. De unde are el sarea? Din întâmplare o cumpără dela trafică mai mare. Și trafica? — Ei vezi, trafica o aduce de-a dreptul dela Uioara, adică dela ocna de unde o produce, unde să scoate din pământ. Eu întrebuițez sarea și sunt deci — pentru a vorbi mai domnește — consumator. La ocnele din Uioara se scoate, se produce. Aducerea ei dela locul de producere până la satul meu, o face *comerțul*. In cazul de față trafica și băcanul.

Și așa suntem cu toate lucrurile, le întrebuițăm dar nu le producem noi. Cu haine, cu beuturi, cu poame sudice: alămâi, portocale, smochine, cu sticlării, cafea, zahăr, și altele nenumărate!

2. Comerțul poartă grijă, ca bunurile să ajungă din locurile unde plătesc puțin, în locuri unde plătesc mai

ani ai domniei lui! Ce înalte simțiminte religioase ne însuflă acea înflăcărată rugăciune, care a rostit-o el la sfințirea templului! Ce nădejde însuflase el răvniților de cele sfinte? Și cum în urmă s'au schimbat toate acestea și cum toate cele bune au pierit din ființa lui! Sufletul lui a săracit; a pierit înțelepciunea lui, a pierit virtutea, au pierit toate cele bune când el, îmbătat de fericire, a părăsit pe Dumnezeu, izvorul înțelepciunii și al tuturor virtuților!

»Crede-mă, iubite tăticele«, răspunse mișcat Teodor, »povețele și sfaturile dumnille întotdeauna au fost și vor fi pentru mine sfinte; eu sunt cu totul încredințat despre acel adevăr, că omul toată viața sa trebuie să învețe. Rugăciunea mea cea de toate zilele către Dumnezeu este, ca El să mă întărească pe calea virtuților și să vă prelungească până la adânci bătrânețe zilele voastre cele atât de prețioase și de folositoare pentru mine, ca să pot avea în dumneavoastră adevărați și înțelepți povățuitori în viața mea«.

După o jumătate de an, Teodor căpătă

mult. Dacă la noi în sat se vând zece mere de un crețar, apoi ținta negustorului va fi să cumpere multe poame dela noi și să le transporte la Pesta sau Viena, unde vinde câte 3 mere de un crețar. — In ținuturi muntoase lemnele de foc sunt 8 cor. de stângin. Ținta comerțului va fi să transporte lemnele atât de estine la orașe de pe șesuri, unde să vând cu preț întreit. — Pe insulele Antile ale Americii cafeaua crudă nu costă mai mult de 80 fil. chila. Comerțul o aduce la noi, unde ni-se vinde cu 2 coroane. Ș. a. m. d.

3. Marfa să adună, când se află multă, cu alte cuvinte: când e oferta mare, și să vinde când e cererea mare. Lemnele de foc să adună vara și se vând iarna. Cerealele toamna și să vând primăvara.

4. Mărfurile se cumpără în cantitatea, în care sunt mai lesne și anume, după împrejurări, în cantitate (măsură) mare, sau în cantitate mică. Se vând în cantitatea, în care să plătesc mai bine.

Vedem deci că negoțul sau comerțul nu produce bunurile, nici nu le schimbă forma, Totuși mărește valoarea bunurilor și prin urmare este o îndeletnicire folositoare. Negustorii sau comercianții înșiși fac câștiguri însemnate folosindu-se de împrejurări locale, de timp și de cantitatea mărfurilor.

Aceștia sunt ramii mai de frunte ai negustoriei.

(Va urma).

Dările indirecte.

1. *Darea de spirt*. Din fabricarea spirtului statul are venituri însemnate. Cam 60.000.000 coroane în fiecare an. Taxa e impusă parte pe producțiune

slujbă, apoi distingându-se prin modestie, chibzuință, cinste și sârguință neconținută întru îndeplinirea datoriilor sale, se ridică repede de pe treaptă pe treaptă la vrednicii înalte și aduse servicii însemnate și folositoare Patriei, dobândind astfel iubirea și încrederea Regelui și El avu și fericirea rară să plătească părinților săi prin o călduroasă îngrijire de dânsii la bătrânețele lor. Trai până la adânci bătrânețe și muri în sânul unei familii numeroase și binecuvântate; nu lăsă moștenire copiilor săi bogății mari, dar le lăsă, ceace e mai scump decât toate din lume, un nume bun și binecuvântarea lui Dumnezeu, care și până astăzi într'un chip vădit se revărsa asupra nepoților și strănepoților lui și lămurit vorbește fiecăruia:

»Așa se binecuvîntază omul, care se teme de Domul«.

Micuții mei prietini cât de mult ași dori eu, să vă văd pe toți semănând lui Teodor, atât prin silință la învățătură cât și prin o purtare bună, pentru că eu doresc din toată inima ca voi cu toții să fiți, ca și el, și prin

(fabricațiunea sau ferberea spirtului), parte pe consumațiune (beuturi). In cazul întâiu se socotește la fie-care litru de alcool (spirt) câte 90 fil., ear' pentru consumațiune tot atâta. Pentru ferberea în mic, cum să obicinuește bunăoară la țărani noștri este supusă taxei însăși producțiunea după mărimea căldărei și timpul ferberei.

2 Spirtul pentru scopuri industriale e scutit de contribuție, dar se încasează câte 3 fil. de fie-care litru ca *taxă de control*. Și filerii aceștia ating anual suma frumoasă de 350.000 coroane.

3 *Taxa pe drojdi*, ce se fabrică deodată cu spirtul atinge earăși suma de 350.000 cor. anual. Face câte 5 fil. după fie-care litru de alcool.

4. *Taxa pe bere* e de 34 fil. la tot hectolitru (câte 100 litrii) de bere.

5. *Taxa pe zahăr* face 38 cor. la 100 chile de zahăr alb. Venitul statului din acest soi de dare se urcă la 28.000.000 cor. în fie-care an.

6. *Taxa pe oleiuri minerale* (petrol, parafină, stearină, vaselină ș. a.), Face 13 cor. la suta de klg. Statul încasează cu rubrica aceasta cam 9.500.000 cor. în fie-care an.

7. *Taxa pe consumațiunea de carne* (8.400.000 coroane) se impune pe carnea de vite, porci, oi, capre (ear in Pesta și pe carnea de galite și vânat) cari se taie cu scopul de-a li se vinde carnea

8. *Taxa pe vin* (16.200.000 cor.) Obiectul acestei dări sunt mustul și vinurile, ear' în Pesta și drojdiile de vin ba chiar și proprietarii de vii, dar, aceștia au unele favoruri.

9. *Taxa pe crișmărit* (3 600 000 c.) Până prin anii 1888—89 dreptul de

viața voastră să aduciți mângâiere și bucurie bunilor voștri părinți, cari se ostenesc și vă cresc. Și voi cu adevărat îmi veți împlini dorința mea, dacă veți păstra pururea în inimile voastre sfatul înțeleptului care zice:

»Fiule, iubește din toată inima pe tatăl tău și durerile mamei tale nu le uita!«

Archm Nicodem Muntean.

NOTEAZĂ-ȚI!

Când v'forul în peptu-ți vine
Nu te plânge cu suspine;
Căci o inim' amoroasă,
Ți lecue simțiri și oase.

Ca 'n pomii plini de verdeață
Dispar norii, dispar, și ceață
Apare soarele vieți,
Sarată luna și cometeii.

Ce s' ofilează 'n noi
Cad ca visul de strigoii
Ori ce-i verde-i permanent
Dar ce-i vested disparant.

D. Jarca.

crișmărit era al proprietarilor particulari. În acești ani însă statul l'a cumpărat pentru sine cu prețul de 21.666 075 coroane. Acum va să zică e al statului și cine vrea să deschidă crișmă trebuie să-și ceară slobozenie adecă licență dela stat, respective dela oficiile corăspunzătoare ale statului (direcția financiară.) Taxele, ce se încasează pentru licență fac, precum am văzut, mai bine de trei milioane și jumătate cor.

Oare de ce se numesc dări *indirecte* sau *mijlocite*, taxele amintite în cele 9 puncte? Răspunsul nu e greu și ușor l'ar putea ghici ori-cine. Dările directe am văzut, că se repartizează și se scot de-a dreptul dela oameni. Dările indirecte nu. Ci se impun pe spirt, pe vin, pe drojdii, pe carne, pe bere, pe zahăr, pe oleiuri minerale etc. și se scot dela fabricanți, dela măcelari, dela crișmari etc. Cu alte cuvinte: fabricanții, măcelarii, crișmarii plătesc dările și taxele, dar' în schimb primesc imputernicirea de a vinde mai scump articoli de consum, cu cât face repartiția taxelor. Și astfel la urma urmelor, taxele se descarcă asupra consumatorilor (cumpărătorilor).

(—)

Dela

„Reuniunea de agricultură din c. Timiș“

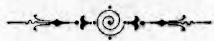
Cu ce se nutrim găinile, pentru ca să câștigăm dela ele ouă mari?

Cine la creșterea găinilor are scopul de a câștiga ouă multe, adecă cine crește găini pentru a face negoț cu ouăle, acela trebuie să dea atențiune corăspunzătoare nutririi găinilor. Este lucru cunoscut, că sortarea ouălor să face după mărimea lor și ouăle mari represintă marfa cea mai bună, adecă să plătesc cu preț mai bun. Din praxă s'a dovedit, că nutrețul poate avea asupra mărimei ouălor mare influență. S'a aflat anume pentru acest scop ca nutremânt bun ovăsul și mâncare preparată din făină de ovăș și apă. Și mai bun nutreț pentru găini în privința aceasta, este sămânța floarei soarelui, care să întrebuițează cu mare predilecțiune în Franția. Să știe, că floarea soarelui crește în ori-ce pământ sărac, prin urmare cultivarea ei nu are nici o greutate și este un nutreț foarte eftin, pe care cu deosebire proprietarii mici îl pot folosi cu succes bun pentru găini. Ouăle de găină din Franția sunt foarte mari și au gălbenuș mare și să zice, că acestea își au mărimea lor din cauza, că în Franția găinile să nutresc cu sămânța de floarea soarelui.

Mare expoziție economică în Panciova.

În anul acesta se va ținea din 15 August până în 15 Septemvrie în Pan-

ciova o mare expoziție economică-industrială, pentru care s'au început deja pregătiri intensive. Expoziția este sprijinită de societatea economică regnicolară și va fi împreună cu o expoziție de vite de prăsilă, apoi de găini de toate soiurile mai nobile și cu o expoziție de pești, aranjată de societatea pescarilor din Panciova și jur. Expoziția va fi tare interesantă și este de dorit, ca cel puțin economii bănățeni, cari locuiesc mai aproape de acest oraș, să participe la această expoziție.

Care este scopul

congresului internațional din Budapesta, contra alcoholismului ținând din 11—16 Sept. a. c.?

(Urmare și fine.)

Ce se facem să prevenim ruinei? Mai întâi de toate să luminăm poporul, să cotropim de sus până jos credința stângace, care și-au însușito mulți, că fără beutură nu poate omul trăi. Să stărpim credința la aceia, cari zic, că bând rachie ori vin îi amortește oasele mișcate prin muncă și alină năcazul și durerile, ba mulți exprimă după beutură »acum am curaj, acum pot sta la vorbă și cu vodă, acum sunt tare și mare, acum fac minuni, acum mă pot lupta cu un tigrul, acum știu face cu ochiu, acum scot copaciul din rădăcină, acum sunt leu paraleu, acum sunt în stare să mă lupt cu un taur de Elveția, acum pot dărâma o casă ca Samson; toate acestea credințe deșarte și amăgitoare trebuiesc stărpite și nimicite.

Scopul congresiștilor este și acela de a pătrunde în toate clasele societăți omenesti convingându-i că fără alcohol omul este mai sănătos, mai fericit mai liniștit și se *îmbogățește*. Misiunea congresului mai este și aceea de a forma planuri și reuniuni antialcoholice și de a arăta profitul cel nespuse de mare ce l' va avea patria, câtă economie poate face în toate direcțiunile, cât se vor micșora sentințele proceselor penale, divorțiale și criminale și cât va scădea numărul arestanților și robilor. Va arăta în colori vii deosebirea și comparația între un om treaz și altul beat și ticăloșit. Va face experimente și cu skiop ticonul, ca și când s'ar putea lua cu mâna folosul nespuse de mare al celor cumpătați în beutură.

În pertractările congresului se vor desbata cum se vede deja chestiunile vitale nu numai asupra cetățenilor și

conferențieri se vor prezenta nu numai ca singuratici în cerc restrins, ci ca autorități și interesanți ai binelui comun al statului. Pe două căi se vor discuta cauzele și scopul: una de a l' cumpăta și alta de a se abține cu totul ca să poată ajunge la rezultate reale pentru viitor și a folosi în genere.

Sigur că vor participa la acest congres și persoane, cari nu se vor uni cu aceste principie, fie din interes privat, fie din scop material, dar majoritatea va fi de sigur contra ideii alcoholismului. De acea aranjatori apelează de acumă cătră toți aceia, cari caută binele și fericirea poporului și ușurarea sorței muncitorilor de zi și a tuturor economilor. Și oare care sunt acești motori și organe chemate a sprijini poporul? *Toți oameni de carte ai țării: profesori, învățători, preoți, medici, sfetnici ai cauzelor igienice — sanitare: acestia sunt datorii a merge la congres cu mic cu mare, tineri și bătrâni, de unde înapoindu-se să lăfască în popor remediile de scăpare și binefăcătoare, libertatea și lumina cu conștiința de sine și cu puterea de a se domina (stăpâni) fiecare pe sine și a se feri de vîțuri și de pasiuni nedonne și ruinătoare.* Programul pertractărilor va urma.

Sărăturile.

Pe multe părți — mai ales prin locurile joase și cu unele băltoace se văd întinderi de loc golașe, niște pete lipsite de ori ce vegetațiune a plantelor, numinduse astfiet »Sărături«. Și sunt mulți, cari -- voind a trece de mai știutori — afirmă dintr'o singuranță închipuită, că au văzut chiar cu ochi vietele lingând sare de pe așa terenuri — (nu vorbesc aci de locurile din jurul salinelor sau de locurile depe țărmiile mărilor.)

Nici în vecinătate imediată acestor așa zise »Sărături« nu pot crește plante vivace, nici chiar pirul, însă palamida crește destul de frumos, mai cu seamă dacă locul a fost arat.

La gust, acea spoială a »Sărăturilor« n'are de loc senzația sau gustul de sare, iar la moină sau ploaie nu se topește ca sarea și supunându-se focului se mistuie ca ceva organic. Nu rămâne deci ore-o îndoială ca aceste »Sărături« sunt pricinuite de prea mult

stagnarea a apelor la suprafața solului și de impermeabilitatea acestuia.

Înlăturându-se cauzele care le-au pricinuit, aceste »Sărături« pot deveni fertile. Și cel mai simplu lucru pentru scurgerea apelor ce stagnează este a se face șanțuri sau canale, dacă terenul are o mică înclinațiune; iar pentru ca terenul să devie permeabil folosesc arăturile adânci și amestecarea pământului cu paie sau bălegari neputred, ca aerul să poată circula printr'nsul.

M. Pretorian inv. dir.

Mărul Bătul.

În Nr-ii anteriori am descris mai multe soiuri (specii) de meri și mere cât s'a putut de amănunțit și instructiv.

— Dintre cele mai cunoscute și în părțile noastre s'a pomenit de es: *Reinette mare Kasseler*, *Cox-Orange Reinette*, *Reinett-auriu de Blenheim*, *Reinette-Rombaur de Paris*, *Reinette de Canada etc.* precum și mărul Bătul sau pătul. Acesta este specialitatea cea mai mândră din Ardeal, putem zice, fala noastră! Acesta este în ținuturile noastre acum cel mai reprezentat măr, cea mai aleasă plantă și mult timp va mai rămânea de primul rang; și oare de ce este cel mai renumit? Pentru că este căutat fructul lui în cele mai vestite piețe din străinătate. Pentru frumusețea, gustul și forma lui va deveni tot mai plăcut. Lauda o merită și de aceea căci se poate cultiva mai în fiecare grădină, la ori ce soi de pământ și nicăiera ca la noi în Ardeal, cu deosebire în ținuturi, unde se cultivă și viile. E drept, că are și el năcazurile lui, suferă uneori de boala numită *Fusiclandium*; mai mult ca altă sortă, fructul se pătează și deci nu-și ține totdeauna gustul, culoarea și substanța, se strică uneori, de nu'l putem folosi nici la oțet de mere, fiind amar și ruginiu.

De aceea s'a observat, că mărul pătul fiind gingaș cere să i-se aleagă locul unde se plantează și să fie bine îngrijit. — Când e tinăr să nu se lase a se desvolta prea tare, să se mai curețe altoile tinere rotunzându-se; coaja să se radă și să fie scutit de a'l pica alți pomi sau arbori și întrucât se poate să fie pus la poziție spre fața soarelui și tot la 3 ani săpat la rădăcină și ajutat cu gunoi nears.

Fructul este de mărime mijlocie în formă ovală, adese ori cărnos, mustos și aromatic. Are culoare verzie-gălbue și în partea soarelui se și înroșește în pete atrăgătoare. Coaja este subțire netedă-fără rugină. Apare ca un obiect de marmură, dândui un aspect atractiv. Mezul e gustos și fraget, răcoritor; când

mânci un măr bun patul ca și când beai un pahar de vin de malaga cu puțin borviz de Borszék. Indatinat la os pețele cele mai aristocratice și la virturile elegante. Merele se culeg cu finea lui Septembrie, se așează răișor pe paturi de șcânduri și în pivnițe nici calde — nici reci (+ 12° C.) Se ține până primăvara prin Aprilie, de aceea se poate ușor pacheta și transporta.

Pomișorul bătul la început crește încetșor, dar după 3—4 ani se desvoltă repede și formează o coroană bogată. Trunchiul încă se face gros, dar nu lung (2—3 metri) Coroana trebuie rărită, căci lăsându-se prea deasă, nu se pot desvolta fructele ba cresc mici, fără gust și apătoase.

Această sortă de pomi încă se atacă uneori la scoartă și la frunze de morbul numit *Fusiclandium dentricum* căzându uneori muguri și vătămându se roadele. În anul 1903 în *Nösnerland* se atacară mai toți meri patuli și aproape nu se găsea fruct fără pete. Ca mijloc de vindecare s'a aflat stropirea cu lapte de var și cu zamă de *Bordelais*. Cu lapte de var se stropește în Oct. sau Noemvrie, pela finea lunii Februarie și în Martie. Spre a fi mai sigur de vindecarea ranelor acestui pom, e bine a se mai stropi cu o substanță subțire compusă din lapte de var 1% cu 1% peatră vântată dizolvată odată după ce a înflorit și încă odată când sunt merele ca ouele de porumb. De aceea se recomandă a se planta meri bătuli în grădini închise cu gard viu, să nu se lase a crește prea înalt și altoile ce cresc prea sus să se rătunzească des, așa va rezista mai bine. *Fusiclandium* Dealmintrea fiind sădit în locuri deschise (luminate) ale grădinei se desvoltă frumos și produce roade tare gustoase

După *Wirtschfl. Bl. de D. Iarca.*

Războiul ruso-japonez.

Continuarea războiului.

Țarul cu marii duci, cu *Alexieff* și cu alte persoane marcante dela Curtea Rusiei, a ținut conferențe, ș'a hotărât continuarea războiului. S'a decis:

1) a trimite din nou armate în Manciuria.

2) *Linevici* să refuze de-ocamdată lupta și la nevoie să se retragă dincolo de lacul Baical, și

3) a forma o flotă nouă, pentru care s'a subscris până acum 100 milioane ruble.

Cauza înfrângerii flotel rusești.

Un ofițer din *Wladivostok* telegrafiază:

Cauza înfrângerii este, că *Rosdestwenski*, având foarte puțini cărbuni,

căuta să meargă cât mai repede la *Wladivostok*. Dacă ar fi învins *Rosteswenski*, tot ar fi stat într'o situație cam dificilă, de oare-ce epuizându-și cărbunii în luptă, el n'ar fi putut să-și ajungă ținta.

Rosdestwenski dorind să moară.

Amiralul *Rosdestwenski* a fost făcut prizonier în stare de leșin. Când și-a venit în fire și a văzut, că e prins, a zis căpitanului vasului »*Bendovi*«: De ce nu m'ai împușcat? Nu trebuie ca eu să fiu prizonier. Apoi a încercat să se sinucidă, dar a fost împiedecat.

O expediție rusă în Extremul Orient.

Din *Odessa* se telegrafiază, că acolo produce o vie nedumerire faptul, că cu câte-va vapoare au plecat din *Nicolaew* spre extremul-Orient aproape 1500 marinari ruși. Nimeni nu-și poate explica rostul acestei expedițiuni după nimicirea flotei lui *Rosdestwenski*.

Atacul Japonezilor.

Generalul *Linevici* telegrafiază la *Petersburg*, că așteaptă în fie-care moment atacul Japonezilor. Transporturile lor sunt excortate de Chinezi. Tot Chinezii execută toate lucrările grele de rezerviști.

Al optulea raport al lui Togo:

Căpitanul *Incrucișătorului* »*Kusuka*« întors aztăzi după amiază cu supraviețuitorii navei »*Dimitri Donsky*«, raportează, că această navă s'a scufundat în dimineața zilei de 28 Maiu st. n.

Echipagiul, care se afla pe bordul navei »*Dimitri Donski*«, în care se cuprinde și echipagiul salvat al cuirasatului »*Osljabja*« și al distrugătorului »*Bujni*« a fost debarcat pe insula *Urelung*.

Pe urmă »*Bujni*« se mișca cu mare greutate, a trecut pe *Rosdestwenski* și și statul său major pe bordul distrugătorului »*Biedowy*«.

Supraviețuitorii de pe nava »*Dimitri Donsky*« zic, că au văzut în timpul spaimântătoarei confuziuni a îngrozitoare lupte dela 27 Maiu st. n. două distrugătoare scufundându-se ceea-ce, — dacă e adevărat, — face ca numărul total al distrugătoarelor scufundate să fie de cinci.

Londra, 6 Iunie. După știri din *Petersburg*, acțiunea partidului păcii n'a sucs. Marele duce *Nicolaew* a determinat pe Țarul, să continue războiul. Ministrul *Witte* și-a exprimat serioasele sale îngrijiri asupra continuării războiului.

Petersburg, 6 Iunie. *Trepow* a fost un ajutor al ministrului de interne și șef al corpului de gendarmerie. El rămâne în același timp guvernator suprem al *Petersburgului*.

Tokio, 5 Iunie. Togo a vizitat pe Rosdestwenski în spitalul din Sarebo, i-a exprimat simpatii și a lăudat bravura și perseverența, ce le-au manifestat Ruși în luptă. Adânc mișcat Rosdestwenski i-a mulțumit lui Togo și i-a zis că marinimia lui ușurează durerile celui învins.

Londra, 6 Iunie. Ziarul »Daily Telegraph« primește din Sarebo știrea, că va trebui să se amputeze admiratului Rosdestwenski un picior. — Din Nagasaki se anunță, că toți marinarii ruși făcuți prizonieri vor fi trimiși în Rusia.

NOUTĂȚI

Aniversarea nașterii lui T. Cipariu. Ceterim în »Unirea« din Blăși: Intâia sută de ani dela nașterea marelui *Timoteiu Cipariu* o va sărbători despărțământul Blăși al Asociațiunii, așa că a. doaua zi de Rosalii va ținea adunare generală în comuna Pănade, locul natal al lui Cipariu. Tot atunci se va celebra un parastas și se vor ținea vorbiri comemorate asupra marelui bărbat. La 25 c. Duminecă după Rosalii, în catedrala din Blăși se va celebra o liturgie pontificată de Escel. Sa Mitropolitul Victor; canonicul Dr. Aug. Bunea va rosti un panegiric. După liturgie se va face procesiune la biserica parochială, lângă care e îngropat Cipariu, aci Mitropolitul va ceti deslegările morților. După prânz societatea de lectură a studenților va aranja o ședință festivă cu discursuri, declamări, cântări ș. a.

† **Metropolitul Inocențiu** al Sârbiei a decedat în Belgrad, în etate de 65 ani și a fost înmormântat Sâmbătă la sf. Constantin și Elena, cu pompă convenită.

Alegerea de vicșpan. Congregația comitatului Făgăraș a ales săptămâna trecută de vice-comite pe românul Alexandru Belle fost protonotar al acelu comitat.

Parastas. Sâmbătă în 21 Maiu c. v. la serbătoarea Sf. Constantin și Elena la 9 și jum. ore a. m. s'a celebrat în biserica gr.-or. a Sf. Treimi de pe Tocile pentru fericirii binefăcători ai școalelor contrale române din Brașov, Andreiu și Elena Buntoiu, a căror fundațiune trece peste 100.000 cor.

Sfințire de steag bisericesc. Tinerimea română din Sasca-Montană invită cu toată stima la festivitățile împreunate cu sfințire de steag bisericesc, dăruit bisericeii gr.-or. române din Sasca de inteligența română din loc, cari se vor ținea luni în 6/19 Iunie a. c. (a doua zi de Rusali).

Așezământul internațional de agricultură, care să întemeiază la inițiativa regelui Italiei, a fost deschis Duminecă în Roma, în prezența regelui și reginei. Au mai fost de față miniștri, deputați, senatori și încredințații statelor.

Sosirea ducesei Cecilia la Berlin. Ducesa Cecilia, mireasa moștenitorului de tron german, a sosit Sâmbătă la Berlin. Ea a fost primită la gară de guvernatorul militar al orașului și de înalții demnitari ai Curtii. Dela gară s'a dus imediat la Castelul Bellevue, în trăsură de gală. Stradele erau acoperite cu trandafiri. Cortegiul, care a dus pe ducesa Cecilia dela castelul Bellevue la palatul imperial, a fost pitoresc și măreț. Orașul întreg era decorat cu flori și drapele. Primarul Berlinului, Kirschner, a salutat pe mireasă la care ducesa Cecilia a răspuns declarând, că va avea tot-deauna Berlinul în inima sa. Soveranii Germaniei și părechea moștenitoare au apărut la fereastră și au fost salutați cu călduroasă manifestațiuni de cătră mulțime. Impăratul Wilhelm a conferit ducesei Cecilia ordinul »Luisei«. Să nu te naști în'tru'n ceas bun și din familie mare!

Numărul locuitorilor din București (Romania). După datele statistice mai nouă, este de 307,000 în care sumă e cuprinsă și populația (flotantă), cam de 10—15 mii. În ultimul an, 1904, s'au născut în București 8167 copii, dintre cari 4.239 de sex bărbătesc, și 2.928 de sex feminin, și au murit 5.611 persoane, dintre care 2.552 de sex masculin, și 3.059 de sex feminin. Popolația capitalei României a crescut dar în anul 1904, prin nașteri, cu 2.556 suflete.

Executarea ucigașului marelui duce Sergius. Marți dimineața a fost spânzurat Kalajew, care a ucis la Moscva cu o bombă de dinamită pe marele duce Sergius, unchiul Țarului. Până la ultimul moment condamnatul a manifestat liniște eroică. Înainte de a fi spânzurat a strigat cu voce tare, că n'a cerut grație și moare bucuros și fericit, pentru-că și-a împlinit bine și cinstit datorința.

— **Jubileu.** În 30 Maiu c. și-a serbat vestitul scriitor germ. *Friederich Flach* din *Frankfurt* jubileul său de funcțiune de 50 de ani. Dânsul a lucrat dela 1863 neîntrerupt la jurnalul »*Frankfurter Zeitung*«. Cu ocaziunea aceasta a primit multe daruri dela colegii săi și decorațiuni dela asociațiunile tipografice. Primească și felicitarea noastră.

Posesorul de tipografie Gebert jor din *Nürnberg*, cunoscut și prin scrieri agitatoare, tras fiind în judecată pentru 8 crime de falsificarea documentelor, amestecate fiecare și cu înșelăciune etc. a fost condamnat la 4 ani temniță și pe 5 ani perdere de oficiu. A fost 3 luni închis preventiv, ce i-să compută și pretactrarea a durat mai multe zile. (După *Allgemeiner Anzeiger für Buchdrucherei* Nr. 44.

Al 70, 71, 72 și 73-lea! Cassariatul »Reuniunii române de înmormântare din Sibiu« a solvit zilele acestea ajutorul statutar după repositii membri Ilie Dopp, fost inginer de comasație, Maria I. Banciu și Ana Bontescu, ambele zilerite și Petru Milea, ziler.

Ajutoare pentru meseriași. Prea Ven. Consistor Archiepiscopesc din Blaj prin circularul Nr. 3080—1905 publică concurs cu termin de 1 Iuliu a. c. pentru două stipendii din fundațiunea Const. Pappalvi. La stipendile ăcerea pot concurge numai învățăceii gr.-cat. din *Archidieceasă* din ori ce meserie, cari vor avea să înainteze următoarele documente: cartea de botez; contractul încheiat cu măestrul atestat despre purtare dela măestrul și atestat dela parochul gr.-cat., cumcă iau parte la catechizare și și împlinesc datorințele față de biserică. Vor fi preferite rudeniile fundatorului. Acelaș Prea V. Consistor prin circularul Nr. 1813—1905 publică concurs cu terminul de 1 Iuliu la următoarele ajutoare din »Cassa archidieceșună«: 1. La un ajutor de 120 Cor., care să va da unui sodal, care se va face măestrul, spre a-și procura recvișitele cele mai de lipsă. Concurenții vor avea să dovedească, că sunt gr.-cat. fii ai *Archidieceșii*, sânt consăngeni cu fundatorul, fericitul *Metropolit Vancea*; când au fost liberați ca sodali, unde au deprins măestria ca sodali, și ce purtare au avut; având să arete și locul, unde vreau să se așeze ca măestrul. La un ajutor de 80 Cor. pentru un învățcel care terminează cursul de elev și devine sodal, spre acoperirea speselor, ce întimpină când să face sodal. La 3 ajutoare de câte 40 cor. și unul de 13 cor. 34 fil. pentru învățăceii de meserii.

Concurenții la aceste ajutoare, vor avea să producă aceleași documente ca și concurenții la stipendile din fundațiunea Pappalvi.

Industria de patrie. Firma de fabrică *Carol Wein Comp.* în nr. de azi al foiei a publicat sub titlu »Atențiune« arătându-se special scopului și în prima linie se recomandă spre on. atențiune găzdoaielor noastre. Să cumpărăm numai unde se află mărfuri din patrie, prin cea-ce contribuim ca multe mii de mâni sărguitoare să și gisească de lucru, deci prin aceasta contribuim și la consolidarea economică a nașii nei.

Cea mai mare fericire pe lume e sănătatea și mulți au jertfit averi întregi, ca să și-o câștige, dar' de cele mai multe ori înzădar. Deci inventatorul crucii duple electro-magnetice R. B. nr. 86967, dl *Albert Müller* în *Budapesta V, Vadasz-utca 42/G*, a pus la dispoziția lumii bolnave aparatul său, e știut, că numai aceasta e în stare să ajute acolo, unde alte mijloce nu mai pot; ceea-ce documentează din nou și următoarea scrisoare de recunoștință: »Preastimate dle Müller! De 30 ani am fost tot bolnăvicioasă, nu puteam nici dormi, nici nu vedeam bine, nu puteam mânca, m'am simțit totdeauna rău, dar' de când mi-am adus aparatul dtale, din 23 April a. t. și de când îl port, mă simt foarte bine, pot dormi, văd bine, am poftă de mâncare, cu un cuvânt sunt deplin sănătoasă și îți mulțămesc din inimă că mi-ai dat eară plăcere să trăiesc. Cu stima *Rosa Schirl*, văduvă de geometru, *Kesmarc*».

Cauțiune. Cu ocaziunea ultimei opere din redouta din capitală un locotenent dela husari făcu cunoștință cu o gentilă demoazelă din elită.

Nu după mult timp tinărul oficer peși mână fetișoarei. Tatăl ei-un funcționar de mare poziție în minister căzu în mare perplexitate, căci nu avea avere de a oterii cauțiunea necesară. Astfel ofițerul se departă din casa familiei demoazelei tare măhnit; familia fetiței încă deveni îngrijată și tristă. Ofițerul ar fi repășit bucuros din armată, însă nu era sigur de un post în stadiu civil.

Nu trecu mult și fu invitat eară-i la familia fetei Toți ai casei cu fețele vesele și comunică junelui ofițer, că a ajutat D-zeu și acum dispun numai de cauțiune, dar și de trusoul necesar fetei. Cum? Un frate al fetei luase la ziua nașterii lui un sort de loterie de clasa după călindarul din *Banca lui Török din Budapesta* și îl dăruie fetei. Din norocire cu acel sort făcu un câștig principal. Amorosul ofițer și frumoșica domnișoară în curând se căsătoriră devenind o familie fericită și aleasă din capitală.

„Când norocul și schimbă pasul,
N'aduce anul ce aduce ceasul“

2000 cor. plătesc aceluia care poate dovedi, că atestatele publice la care mă provoc nu sunt adevărate. Fiecăruia li stă în drept, ca să vină în persoană și să privească acele documente în original. Din toate păturile societății stau la dispoziție scrisori de mulțămintă, precum este și următoarea, primită cu data de 16 Martie.

Dlui Albert Müller în Budapesta, V., Vadaszutzca 42/G. Nainte cu 5 ani, mi-am procurat o cruce după electro-magnetică R. B. Nr. 86967, pentru care Vă mulțămesc de nenumărate-ori, deoarece-ce, mulțămesc lui D-zeu, mi-a ajutat și m'a vindecat de durerile mari ce leam avut la inimă. Vă rog să-mi mai trimiteți o cruce. Cu toată stima Iohan Orahtsik în Podolin. Cine suferă de astmă, reumatism și podăgră să-și comande crucea aceasta.

Corneliu Demeter. Apotecar în Orăștie. Apoteca N. Vlad are de vânzare »peronospin« mijloc aplicat cu cel mai mare folos în contra peronosporiei, la stropirea viilor.

Aceasta e probat ca cel mai bun, și prin folosință s'a dovedit a fi mai cu efect ca piatra vânăată sau alte asemenea mijloace, și e totodată cel mai lesne. E preparatul meu propriu. Prețul unui pachet 40 fl, Fie-care pachet e provăzut cu numele meu, și cu instrucțiune de întrebuințare.

Stropirea cu »Peronospin« e mai bine dacă se face în zi senină; pe timp noros ori ploios nu, nici contra vântului.

Dar »Peronospin«-ul, afară de vii se poate folosi cu efect admirabil contra boalei de grumpene, cum și la stărpirea omidelor și insectelor stricacioase la pomi; contra păduchilor de trandafiri (la trandafiri fără var), și la desinfectarea cotețelor de galițe.

POSTA REDACȚIEI.

Dlui *D. Ch.* în *S.* Deslegarea problemelor din Nr. 20/905 sunt bine calculate și cu precizie descrise. V'am notat la 3 exemplare din călindarul pe 1906.

Dlui *A. M.* în *T. p. S.* Socoteala celor 3 probleme e nimerită.

Dlui *P. C.* în *V.* Descoperirea celor 3 probleme a-ți scos bine, cea din urmă nu tocmai suficient, căci noroc au toți dela Dzeu, unul mai mare, altul mai mic, unul în tinerete altul mai târziu; lângă noroc trebuie și minte.

Tergurile din Ungaria, Transilvania și Banat.

Dela 29 Maiu - 4 Iunie v. 1905.

<i>Duminică</i>	29 Beba veche. Comloș. Gyertyámos. Jibău
<i>Luni</i>	20 Ghialacuta.
<i>Marti</i>	31 Almakerék. Cagu. Cluj.
<i>Mercuri</i>	1 Bachnea. Săliște.
<i>Joi</i>	2 Altea. Brad. Deta. Élesd. Făgăraș. Gherghio-Sân-Miclăuș. Periamos
<i>Vineri</i>	3 Aradul-nou. Barot. Cămpenie. Crișpatak. Morisdorf. Z'agna.
<i>Sâmbătă</i>	4 Baghion. Maccu.

Călindarul vechiu și nou al săptămâneli.

Dumin. SS. Păinți ev. Ioan c. 17, gl. 6, v. 10.

<i>Dum.</i>	29 C. Teodosia	11 <i>Rusaliele</i>
<i>Luni</i>	30 P. Isachie	12 Luniă Rusaliiilor
<i>Marti</i>	31 Ap. Ermiu	13 Antonie
<i>Merc.</i>	1 M. Iustin	14 Vasile
<i>Joi</i>	2 P. Nichifor	15 Vit
<i>Vineri</i>	3 M. Lucian	16 Beno
<i>Sâmb.</i>	4 P. Mitrofan	17 Adolf

Redactor resp. VASILE DOMȘA, protopresbiter.

CONVOACARE

Domnii acționari ai »Cassei de păstrare în Mercurea«, societate pe acții, se convoacă prin aceasta la o

adunare generală extraordinară,

conform §. 16 din statutele societății, pe *Duminică în 25 Iunie st. n. 1905, la 11 ore a. m.* în localul societății din Mercurea cu următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul direcțiunii în afacerea zidirei caselor institutului conform concludului Nr. 12 al adunării generale din 26 Martie a. c.
3. Presentarea normativului pentru fondul de binefaceri.
4. Eventuale propuneri.
5. Exmiterea a 2 acționari pentru verificarea procesului verbal.

În lipsa acționarilor recerși la adunarea generală din 25 Iunie conform §-lui 20 din statutele societății, adunarea generală se va ținea în *16 Iulie st. n. 1905* cu același program, la timpul și în locul deja indicat.

Domnii acționari, cari voesc a participa cu vot decisiv la adunarea generală, sunt poștiți, conform §-lui 17 din statute, a și depune înainte de adunare acțiunile scrise pe numele lor, respective pe numele acelor, pe cari li reprezintă, precum și documentele de plenipotență, la cassa societății, eventual cu 48 ore înainte la cassa institutelor »Albina« Sibiu, »Cassa de păstrare« Săliște, »Sebeșana« Sebeșul-săsesc, »Mielul«, Poiana și »Brădetul« Orlat.

Mercurea, la 21 Maiu st. n. 1905.

Dirrecțiunea.

La băile din Feredeu

Geografia (Gyógyfürdő)

Armin Mendel succesorul afacerii **Jozsef Raisner** a deschis o frumoasă prăvălie de articole de mâncare: zahar, cafea, urez, teeuri, făină etc., vânzând cu *prețuri culante*.

Asemenea ține și **birt** cu mâncări calde și reci gustoase, *vinuri ardelenesti, de Ungaria și străine veritabile* cu prețuri de tot moderate. Are și mai multe odăi mobilate și ape minerale; toate să găsească cu prețuri *foarte estine*.

Primește și comande de *ori-ce fel*, executându-le *prompt*. 1—3

CUMPĂRAȚI!

Biblioteca »Bunul Econom«

Din această bibliotecă se pot comanda următoarele broșuri:

1. »Nutrețurile ierboase, cositurile, prepararea fânului și pășunile«.
2. »Economia porcilor, oilor și a caprelor«.
3. »Sămânța plantelor agricole și sămânatul lor«.
4. »Ingrijirea plantelor în cursul vegetațiunii. Recolta cerealelor«.
5. »Economia vitelor sau Zootechnia generală«.
6. »Agrologia sau cunoasterea pământurilor și mijloacele de a ale îmbunătăți«.
7. »Agricultura generală. Lucrarea pământului. Plugul, grapa, tăvălugul și alte instrumente de măruntit pământul«.
8. »Ingrășemintele. Irigațiunile (udarea pământului)
- 9—10. »Prăsirea paserilor de casă (galițe hoare). Găinile, curcile, găinușele (b. biliccle), gășcele, rațele, porumbii (porumbii)«.

11. »Cultura cerealelor. (Grâul, săcarea orzul, ovėsul, meiul, hrișca, cucuruzul (porumbul)).

12. Cartoful, napul (sfecła), inul, cânepa, rapița fasolea, linteaa, m-zērea, și cultura lor.

13. »Economia cailor, vitelor mari cornute și bivoliilor.

Prețul unei broșuri 30 fil. pentru România 50 bani.

Comandele au ase adresa la administrațiunea »Bunului econom« Orăștie, Szászváros.

Sunt potrivite pentru prelegerile publice populare și pentru toți agronomii și proprietarii de pământ.

Atențiune!

Veritabilă marfă de Sepeș de calitatea cea mai încrezută de bună și vestită.

Pânză de in și articole de damast,
se pot afla în fie-care prăvălie mai mare.
Marca de scutire a fabricii înregistrate din Késmark.

FABRICAT DIN PATRIE

Pentru 5 coroane

trimit 4 1/2 kilograme (c. a. 50 bucăți) puțin deteriorat dar' fin

SĂPUN DE TOALETĂ

ales frumos, de rose, crin, iorgovan, viorele, resedă, iasmin și lăcrămioare. — Pe lângă trimiterea înainte a sumei sau cu rambursă trimite:

Alexandru D. Scheffer
Budapesta, VIII. str. Bezerédi nr. 3.

Tusea!

Cine suferă de ea, să folosească

Karamellele lui Kaiser

singure mijloace pentru alinarea și vindecarea acestor dureri.

2740 de dovezi autentice constată efectul sigur la: **tuse, răgușeală, catar și curățire de flegmă.**

Pachetele sunt à 20 și à 40 fileri în toate farmaciile și în Orăștie la apoteca **Josef Graffius.**

Căutați să fie cu marca de scutire din depositul »Trei brazi«.

„DACIA“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) *depuneri* fără anunț până la 100 cor. 5 1/2 %.

b) *depuneri* mai însemnate cu anunț de un an cu 6 %.

c) *depuneri* făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6 %.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de depuneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se rezolvă fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță hipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

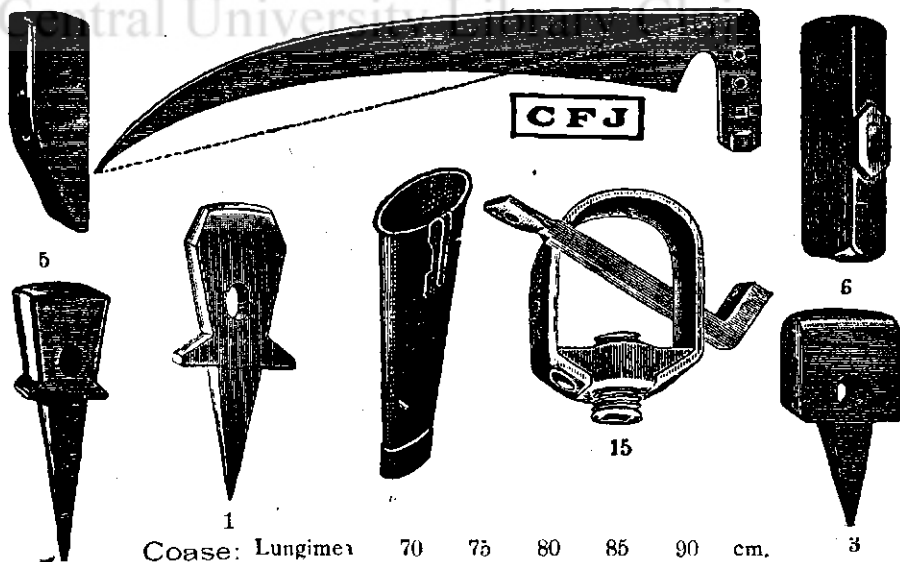
I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finanțează patente.

L) Arândează și exarândează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

Direcțiunea.

Carol F. Jickeli, Sibiuu. (La coasa de aur).

Coase: Lungimea 70 75 80 85 90 cm.

Pentru fiecare bucată garantez, Adecă eu schimb ori-ce coasă provăzută cu semnul [C. F. J.] care nu ar corăspunde, chiar și atunci, când ea a fost bătută și întrebuițată. Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasa aceasta. În decursul a ilor s'a sporit foarte tare numărul coaselor vândute.

La cumpărare de 10 bucăți se dă o bucată pe deasupra!

Coasa aceasta cu semnul [C. F. J.] se mai poate procura la firmele următoare:

Societatea „Consum“, Cislădie,	Carol Waedt, Bălcaciu,
Ioan T. Gross, Scheșul-săseșc,	Ioan Schlattner, Chișd,
Regna Buchholzer, Cața,	Ioan K. Schuller, Agnita,
Iosif Graef, Șo: a,	Iosif Schuster, Frâua,
Michal Ehrmann, Șeica-mare	Andrei Nemenz, Richișdorf,
Michail Simonis, Dășoara,	W. Prischak, Brad,
Iosif Cans. Blaj,	T. Schnell, Sărkány.

Nicovale, formă, fig. 1 2 3 **Ciocane**, fig. 5 à 250 300 fig. 6 à 300 grame

1 bucată C. 1- —96 —86 1 buc. C. —86 —90 C. 1- —

Nicovalele și Ciocanele se vând pe lângă garanție pentru fiecare bucată. Fiecare bucată, care s'ar dovedi sau prea moale sau prea tare, se schimbă.

Verigi de coase fig. 15 **fig. 7 Tocuri de cuți**

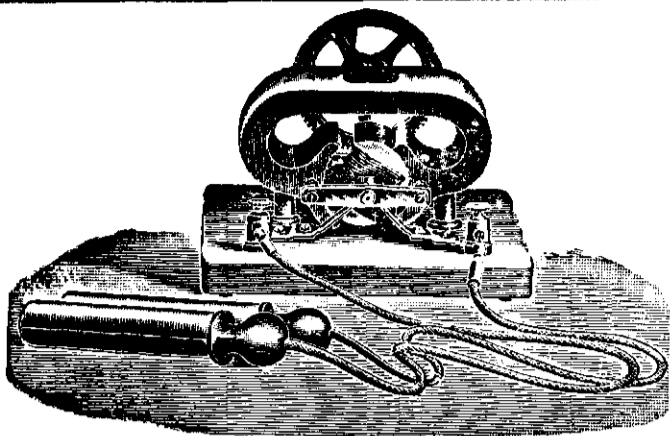
pentru înțepenirea coasei, Dimensiunile 40/42 mm. smălțuite pe dinlăuntru și dinafară,

1 bucată C. —18 1 buc. C. —40

Cuți dela 10 bani în sus, în variație bogată. Îndeosebi recomand: **Cuțile americane** 1 b. C. —40

Cuți de Bergamo vinete închise cu semnul [C. F. J.] 1 bucată C. —80

Toporiște de coase, obicnuite de lemn C. —44 **Toporiști pentru coase de holde** (model introdus de Julius Teutsch) 1 buc. C. —90. **Greble de fer pentru coasele de holde** pentru a le șirofa pe toporiștile obicnuite de lemn, 1 bucată C. 1'30. 17-52

„ELEKTROPHOR.“

Aparatul original american electro-medical se poate singur folosi, contribuie la întinerirea și lungirea vieții.

Electricitatea este viață!

Dau sfat tuturor oamenilor de o construcție mai slabă și procuie acest aparat, căci el conținând electricitate, întărește nervii, reînnoiește sângele, agerește simțurile, activează o lucrare normală a sângelui și a sistemului nervos, scutește de multe morbururi.

Dr. Bourg, membru al facultății de medicină din Paris astfel raportează: Prin întrebarea acestui aparat s-au vindecat nu numai podagra, reumatismus, junghieri, hysterie, asthmă în sute de cazuri, alinând toate acestea, urde măcrișii și dibăcia medicilor fu zadarnică, dar a ajutat la toate boalele de nervositate, dureri de cap, colică, surditate de urechi, insomniă, hypochondrie, cu deosebire la hemoroide a evaluat în câte-va zile, une-ori deja după câte-va ore o alinare miraculoasă și îndeosebi la cele mai grele morbururi femeiești afară bolnavele tămăduire sigură și chiar la femeile în stare linecventată. Prețul urui aparat mic complet 20 coroane. (Numai pentru cei tare simțitri). Prețul unui aparat mare complet 30 coroane. (Pentru vindecarea suferinșilor cerbicoși). Trimiterea se face cu mandate postale sau prin ramburs.

ANTREPRISA ELECTROPHORA 22-40

Budapesta, VIII. strada Aggteleki Nr. 15|E.

„MINERVA“ institut tipografic in Orăștie.

Efectuește ori-ce lucrări aparținătoare artei tipografice.

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spargerii

pentru păstrat bani, registre și documente în toate mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri eftine.

A se adresa la: Prima fabrică transilvană privilegiată ces. și reg. de casse de fer și oțel

alui

R. ÖSZY

Sibiu — Nagyszeben

Strada Dembrăvii Nr. 3.

Strada Bruckenthal Nr. 5.

În fiecare ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune rării, că acest aparat

(190) de 20

Nu e mijloc secret.

pe lângă garanție.

e a se da împrejurării, că acest aparat vindecă boale vechi de ani

65-

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, șușituri de ureche, bătăie de inimă, sgârșituri de inimă, asma, auzul greu, sgârșituri de stomac, lipsa poștei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagra, ischias, udul în pat, influenza, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari pretuesc cu mulțămire învenșunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde oi-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aș aratul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deoare-ce „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreat și cercetat. Deja etinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor.

folosibil la morbururi cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta,

V. strada Vadász 42 G. colțul strada Kálmán.

THE MUTUAL

Societate pentru asigurări de viață în New-York.

Averea instiutului la 31 Decemvrie 1904 a fost

2.284.862.000 franci.

Contractele dela „The Mutual“ sunt neatacabile după doi ani dela datul subscrierii. După un an de valabilitate se plătește suma asigurată și în cas când moartea a provenit din sinucidere sau duel. Contractele dela Mutual sunt libere de ori-ce restricțiuni atât cu privire la locuință și călătorii cât și cu privire la împlinirea datorinței militare în cas de rășbel pe uscat și pe apă. Afară de aceasta acei indivizi cari sunr în armata comună ces. și reg., la marină, precum și rezerviști dela armata teritorială (honvéd) și glotașii în cas de mobilizare și rășbel sunt asigurați cu valoarea deplină a sumei asigurate din contract fără cea mai mică detragere și fără de a se plăti pentru acest favor vre-o taxă deosebită.

Agentura principală în Ungaria:
Budapesta, VI., Andrassy-ut 20.

Totfelul de îndrumări și deslușiri se dau cu plăcere și la administrația acestei foi. 9-52

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curtii Regale în BUDA-PESTA.

Cancelaria și depositule: Str. Rottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrassy 23.

(139)

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

20-52